CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **E-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY
JĘZYK BIAŁORUSKI – POZIOM ROZSZERZONY

TEST DIAGNOSTYCZNY

TERMIN: **marzec 2021 r.**
CZAS PRACY: **180 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron.
   Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

EMBB-R0-**100**-2103

Układ graficzny
© CKE 2021

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Тэма 1. На аснове дадзенага тэксту прадстаў праблему і паразважай над ёй. Карыстайся тэзісам і думкамі аўтара і звярніся да іншых тэкстаў культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 300 слоў.

Ціхан Чарнякевіч
„Будзьце як Дылан”. Іншы погляд

Мабыць, не памылюся, калі скажу, што кожны раз шведскія акадэмікі досыць доўга спрачаюцца наконт новага лаўрэата ў галіне літаратуры.

Прыняцце канчатковага рашэння вымагае кансэнсусу, а кансэнсус – дастаткова моцнай аргументацыі.

Узнаўленню гэтае аргументацыі прысвяцілі свой час ці мала аналітыкаў па ўсім свеце, бо і рашэнне Нобелеўскага камітэта было даволі экстравагантным. Сяргей Дубавец у артыкуле “Нобель вярнуў сабе рэпутацыю” гаворыць пра адвагу і нечаканасць як найпершыя чыннікі развіцця – ад маналітнага і непарушнага канструкта *літаратура* (у выглядзе Шведскай Акадэміі) спрабуе вылузнуцца[1] ў нешта больш сучаснае.

„Мультыінструменталізм Нобеля, Алексіевіч, Дылана, Гедройца, Шчура – гэта ўсё з’явы адраджэння культуры, яго найпершая прыкмета. Аднажанравыя[2] творцы – наадварот, прыкмета стагнацыі” – піша Сяргей Дубавец. Мне ж падаецца, што якраз прывязкай да аднажанравай літаратуры і былі заклапочаныя акадэмікі.

Перадусім маю на ўвазе суадносіны паэзіі і песні […].

Шторaз Нобелеўскі камітэт сваім рашэннем робіць нейкі жэст, які мусіць быць значным для паняцця „сусветнай літаратуры” […]. Паводле запавету Нобеля, дасягненне абавязанае быць важным для чалавецтва ў цэлым. То бок, рашэнне павінна паказваць на пэўны факт у развіцці сусветнае літаратуры, увасабленнем якога і з’яўляецца лаўрэат.

У выпадку Боба Дылана, як мне падаецца, аргументацыю шведскіх акадэмікаў больш перадае думка пра тое, што функцыя паэзіі ў сучасным свеце цалкам змянілася. Бытаванне паэзіі цяпер супярэчыць паняццю „сусветнай літаратуры”. І таму – функцыя паэзіі дэлегаваная песні.

Гэта зусім не кажа пра заняпад і апакаліпсіс. Песня ў дадзеным выпадку з’яўляецца адмысловай лядоўняй, крыягеннай камерай, якая перахоўвае паэзію да лепшых часоў. Філолагі, якім чыталі ва ўніверсітэце гістарычную паэтыку, памятаюць вучэнне Аляксандра Весялоўскага, ягоную тэорыю паходжання паэзіі. У цэнтры тэорыі знаходзіцца першапачатковы сінкрэтызм, калі ўсе літаратурныя жанры выводзяцца з песні і меладэкламацыі з жэстамі.

Рэвeранс у бок песні, зроблены Нобелеўскім камітэтам, такім чынам трапляе ў сугучча з агульнай хадою літаратуры. Акадэмікі адзначаюць наяўны стан спраў з паэзіяй, якая можа стацца сусветнаю з’явай толькі дзякуючы песні. Разам з тым, і час разлому грамадскай свядомасці абраны вельмі нават слушны – эстэтычная рэвалюцыя 1960-х, квінтэсэнцыяй якіх з’яўляецца Дылан, пад чые тэксты падладжваліся і Ленан з Хендрыкс, […] і яшчэ богведама колькі выканаўцаў. Гэта ж і сігнал літаратурнай экспертнай рады да саміх музыкаў, наколькі важнае і адказнае прызначэнне іх працы.

[1] Вылузнуцца – перайсці, праявіцца.
[2] Аднажанравы творца – той, які выступае толькі ў адным жанры.

Менавіта яны ў сучасным свеце з'яўляюцца праваднікамі новага паэтычнага канону, а ў той жа час найбольшая ўвага закладаецца ў выбудоўванне гучання.

Акадэмія нібыта кажа: „Дзетухны, вы разумееце, што вашы творы слухаюць і чытаюць мільярды людзей? Калі ласка, расстаўляйце словы ў сваіх песнях як мага больш акуратна. Дылан харошы. Будзьце як Дылан".

Паводле Ц. Чарнякевіча, *„Будзьце як Дылан". Іншы погляд*, www.svaboda.org

Тэма 2. Зрабі параўнаўчы аналіз і інтэрпрэтацыю вершаў. Твая праца павінна налічваць не менш за 300 слоў.

Яўгенія Янішчыц
Ты пакліч мяне. Пазаві...

Ты пакліч мяне. Пазаві.
Там заблудзімся ў хмельных травах.
Пачынаецца ўсё з любві,
Нават самая простая ява.
І тады душой не крыві
На дарозе жыцця шырокай.
Пачынаецца ўсё з любві –
Першы поспех і першыя крокі.
Прыручаюцца салаўі,
І змяняюцца краявіды
Пачынаецца ўсё з любві –
Нават ненавісць і агіда...
Ты пакліч мяне. Пазаві.
Сто дарог за маімі плячыма.
Пачынаецца ўсё з любві.
А інакш і жыць немагчыма.

Я. Янішчыц, *Ты пакліч мяне. Пазаві…* [у:] Яўгенія Янішчыц, *Пачынаецца ўсё з любві*, Мінск 2008, с. 18.

Янка Купала
Явар і Каліна

Песняй вясны лебядзінаю,
Скінуўшы зімнія чары,
Шэпчуцца явар з калінаю
Ў сумнай даліне над ярам.

Лісцікі зеленяй хваляцца
Небу панятлівай мовай:
Росамі мыюцца раніцай,
Песцяцца сонцам паўднёвым.

Захадам модлы пакорныя
З маткай-зямлёй адпраўляюць;
Тайна у ночаньку чорную

Месяца, зор выглядаюць.

Слухаюць смехаў русалчыных,
Лопату крылляў начніцы,
Ветру павеваў ап'янчаных,
Плюскату шклістай крыніцы.

Чуецца музыка дзіўная
Ў повесцях сонных імшараў...
Цешыцца явар з калінаю,
Скінуўшы зімнія чары.

Я. Купала, *Явар і Каліна*, knihi.com

WYPRACOWANIE

na temat nr....................

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Tabelę wypełnia egzaminator!

<table>
<tr><th></th><th></th><th>Liczba punktów</th><th>Suma</th><th>Uzasadnienie przyznania 0 punktów</th></tr>
<tr><td rowspan="2">wypowiedź argumentacyjna</td><td>A.</td><td>0 – 3 – 6 – 9</td><td rowspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>B.</td><td>0 – 3 – 6 – 9</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">interpretacja porównawcza</td><td>A.</td><td>0 – 2 – 4 – 6</td><td rowspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>B.</td><td>0 – 4 – 8 – 12</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>C.</td><td>0 – 2</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>D.</td><td>0 – 3 – 6</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>E.</td><td>0 – 1 – 2</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>F.</td><td>0 – 2 – 4</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>G.</td><td>0 – 2 – 4</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>H.</td><td>0 – 2 – 4</td><td></td><td></td></tr>
</table>

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*